

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL (...)
SECȚIA CIVILĂ

Dosar nr. (...)

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la (...)
Completul compus din:
PREȘEDINTE (...)
Judecător (...)
Judecător (...)
Grefier (...)

Reclamant: (...), cu domiciliul în (...), absent.

Reprezentant legal sau convențional: avocat (...).

Pârât: SC (...) SA, cu sediul în (...), reprezentată legal prin administrator special (...) și administratori judiciari (...). – Filiala (...), cu adresă de corespondență în (...) și (...), cu sediul în (...) absent.

Reprezentant legal sau convențional: avocat (...).

Obiectul cererii: cererea reclamantului de reziliere a contractului de arendă și restituirea terenului ce formează obiectul arendeii.

Stadiul judecătii: recurs

Procedura de citare legal îndeplinită.

Instanța pune în discuție admisibilitatea și oportunitatea sesizării Î.C.C.J. în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea modului de interpretare și aplicare a prevederilor dispozițiilor art. 123 din Legea insolvenței nr. 85/2014, în ceea ce privește admisibilitatea acțiunilor de reziliere a contractelor cu executare succesivă, menținute de administratorul judiciar/lichidatorul judiciar după momentul deschiderii procedurii insolvenței, pentru nerespectarea de către pârâtul debitor a obligațiilor contractuale, nerespectare a obligațiilor datând din perioada anterioară a deschiderii procedurii insolvenței; dacă textul art. 123 din Legea 85/2014, prin expresiile "contractele în derulare se consideră menținute" (al.1) și "Ulterior menținerii contractului, cocontractantul poate solicita rezilierea acestuia pentru culpa debitorului, soluționarea cererii făcându-se de judecătorul-sindic" (al.3 teza finală), precum și prin întreaga modalitate de reglementare, se interpretează în sensul că exercitarea opțiunii de continuare a contractelor lipsește de sancțiune neexecutările anterioare deschiderii procedurii insolvenței, determinând așadar inadmisibilitatea promovării sau continuării acțiunilor de reziliere bazate pe astfel de neexecutări.

Susținerile reclamantului/reprezentant legal/convențional: reprezentantul convențional al reclamantului a depus la dosar un punct de vedere scris cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea prevederilor dispozițiilor art. 123 al. 1 și 3 din Legea 85/2014.

Susținerile pârâtului/reprezentant legal/convențional: Pârâta nu a depus la dosar un punct de vedere cu privire la oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea prevederilor dispozițiilor art. 123 al. 1 și 3 din Legea 85/2014.

După deliberare,

INSTANȚA,

Analizând lucrările dosarului,

I. constată admisibilitatea sesizării, în conformitate cu prevederile art. 519 Cod procedură civilă, motivat de faptul că:

1. de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 123 din Legea insolvenței nr. 85/2014 depinde soluționarea recursului formulat împotriva deciziei civile nr. (...) din data de (...) pronunțată de Tribunalul (...) și implicit soluționarea prezentei cauze ce are ca obiect rezilierea contractului de arendare și repunerea părților în situația anterioară, una dintre părți, pârâta-recurentă fiind în procedura insolvenței. În apel, pârâta-apelantă a invocat excepția inadmisibilității cererii reclamantului invocând art. 123 din Legea insolvenței nr. 85/2014. De asemenea, motivele de recurs invocate vizează interpretarea acestor dispoziții legale, instanța de apel considerând că în condițiile în care „în prezenta cauză se solicită rezilierea contractului de arendare invocându-se neîndeplinirea obligațiilor de către arendaș, acțiunea formulată pe calea dreptului comun este admisibilă”. Instanța de recurs consideră că se impune interpretarea textului legal, întrucât opinia completului de judecată diferă de doctrină și de o parte din opiniile exprimate de alte completuri de judecată.
2. problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.
3. problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate astăzi, 10.02.2021 așa cum rezultă din *extrasul de pe portalul ÎCCJ atașat*.

II. expunerea succintă a procesului :

În cauza nr. (...), înregistrată inițial la Judecătoria (...) la (...), reclamantul (...) a chemat în judecată pe S.C. (...) S.A. (...), solicitând rezilierea contractului de arendare înregistrat la Consiliul Local al Comunei (...), sub nr. (...) din (...) și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului, în sensul de a se obliga pârâta să lase în deplină proprietate și să restituie reclamantului terenul arendat în suprafață totală de 0,30 ha situat în extravilanul com. (...), jud. (...). A invocat reclamantul că pârâta a achitat arenda cu întârziere pe anul 2016, iar din anul 2017 nu a mai achitat-o deloc. În drept, s-a invocat art. 1516 Cod civil.

Prin sentința civilă nr. (...) din (...) s-a admis acțiunea civilă așa cum a fost formulată de reclamant, în contradictoriu cu pârâta S.C. (...) S.A., prin lichidator judiciar (...) și în consecință s-a dispus rezilierea contractului de arendare înregistrat la Consiliul Local al Comunei (...), sub nr. (...) din (...), încheiat între părți și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului, fiind obligată pârâta să lase în deplină proprietate și să restituie reclamantului terenul arendat în suprafață totală de 0,30 ha situat în extravilanul com. (...), jud. (...).

Împotriva acestei sentințe a fost declarată cale de atac a apelului de către pârâta S.C. (...) S.A., prin administrator special (...) și administratorii judiciari (...) S.P.R.L. – Filiala (...), și (...) IPURL, iar apelul a fost respins ca nefondat prin decizia civilă nr. (...) din data de (...) pronunțată de Tribunalul (...).

Apelanta a criticat sentința primei instanțe, invocând faptul că acțiunea este inadmisibilă având în vedere că, în ceea ce o privește pe aceasta, prin sentința civilă nr. (...) din data de (...), pronunțată de Tribunalul (...) în Dosarul nr. (...) s-a deschis procedura generală a insolvenței. În opinia apelantei, art. 123 din Legea 85/2014 împiedică promovarea și continuarea acțiunilor de reziliere a contractului de arendă, pentru motive anterioare deschiderii procedurii insolvenței.

Tribunalul (...) a considerat că acest motiv de apel este neîntemeiat, având în vedere considerentele ce urmează: „Într-adevăr, deschiderea procedurii insolvenței are drept scop, printre altele, protejarea șanselor de reorganizare a societății debitoare, în vederea îndeplinirii

acestui scop, în acest sens fiind instituite dispozițiile art. 123 din Legea nr. 85/2014 ce dispun cu privire la menținerea de drept a contractelor aflate în derulare. Însă această ipoteză privește posibilitatea cocontractanților de a înceta contractele aflate în derulare pentru motivul intrării în insolvență, și nu încetarea contractelor pentru neîndeplinirea obligațiilor de către societatea debitoare, obligații pe care le avea anterior deschiderii procedurii insolvenței. Or, în prezenta cauză se solicită rezilierea contractului de arendare invocându-se neîndeplinirea obligațiilor de către arendaș, acțiunea formulată pe calea dreptului comun fiind admisibilă.

Apelanta a invocat și faptul că acțiunea este netemeinică întrucât nu poate fi solicitată rezilierea pentru motivul neplății datoriilor anterioare datei deschiderii procedurii întrucât pentru aceste creanțe exista posibilitatea înscrierii la masa credală. Și acest motiv de apel este neîntemeiat. Într-adevăr, pentru plata creanțelor există posibilitatea înscrierii la masa credală. Reclamanta nu a solicitat și obligarea la plata arendei neachitate în prezenta acțiune, ci doar rezilierea contractului de arendare și repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului de arendare în sensul obligării pârâtei să predea reclamantului terenul ce face obiectul contractului de arendare.

Posibilitatea recuperării debitului aferent anilor 2017-2019 prin înscrierea la masa credală, fiind un debit anterior deschiderii procedurii, nu împiedică instanța să analizeze condițiile pentru a opera rezilierea contractului de arendare întrucât acestea nu privesc modul în care arendatorului îi poate fi achitat debitul rezultat din neplata arendei.”

Tribunalul (...) a mai reținut că apelanta pârâtă nu și-a îndeplinit obligația contractuală pentru terenul luat în arendă. Astfel, arenda aferentă anilor 2017-2019 nu a fost achitată. În aceste condiții, în mod corect a apreciat judecătorul primei instanțe că există o neexecutare suficient de importantă a obligațiilor de către pârâtă, neexecutare ce are și caracter repetat. Obligația de plată a arendei nu poate fi considerată de mică însemnătate.

De asemenea, contrar susținerilor apelantei, s-a reținut și faptul că executarea necorespunzătoare îi este imputabilă acesteia, nefiind făcută dovada vreunei cauze care să justifice executarea cu întârziere a obligației contractuale de plată a arendei. Susținerea acesteia în sensul că este dovedită buna sa credință întrucât se urmărește achitarea tuturor datoriilor către arendatori după aprobarea planului de reorganizare nu reprezintă o cauză exoneratoare de răspundere.

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs pârâta SC (...) SA, prin administrator judiciar (...) și (...), aducând critici cu privire la modalitatea de soluționare de către instanța de apel a excepției inadmisibilității cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului declarat, s-a arătat că, la data introducerii acțiunii în reziliere, împotriva societății (...) SA (...) fusese deja deschisă procedura generală de insolvență, în Dosarul nr. (...) aflat pe rolul Tribunalului (...). Prin urmare, societatea (...) era și este supusă prevederilor Legii nr. 85/2014. Reclamantul nu a formulat o solicitare de denunțare a Contractului de arendă, în baza dispozițiilor art. 123 din Legea nr. 85/2014, potrivit cărora: „(1) Contractele în derulare se consideră menținute la data deschiderii procedurii, art. 1.417 din Codul civil nefiind aplicabil. Orice clauze contractuale de desființare a contractelor în derulare, de decădere din beneficiul termenului sau de declarare a exigibilității anticipate pentru motivul deschiderii procedurii sunt nule. (...) În vederea creșterii la maximum a valorii averii debitorului, într-un termen de prescripție de 3 luni de la data deschiderii procedurii, administratorul judiciar poate să denunțe orice contract, închirierile neexpirate, alte contracte pe termen lung, atât timp cât aceste contracte nu au fost executate în totalitate ori substanțial de către toate părțile implicate. Administratorul judiciar trebuie să răspundă, în termen de 30 de zile de la primire, notificării contractantului, formulată în primele 3 luni de la deschiderea procedurii, prin care i se cere să denunțe contractul; în lipsa unui astfel de răspuns, administratorul judiciar nu va mai putea cere executarea contractului, acesta fiind socotit denunțat. Contractul se consideră denunțat:

- a) la data expirării unui termen de 30 de zile de la recepționarea solicitării cocontractantului privind denunțarea contractului, dacă administratorul judiciar nu răspunde;
- b) la data notificării denunțării de către administratorul judiciar."

Suplimentar, potrivit dispozițiilor alin. (3) al aceluiași articol, rezilierea contractelor ulterior menținerii acestora, pentru motive ivite după deschiderea procedurii de insolvență, nu se poate produce automat, ci doar în baza unei cereri adresate și soluționate de către judecătorul - sindic.

Or, raportat la împrejurarea că prezenta speță implică debite născute anterior deschiderii procedurii și nu ulterior acestui moment, nefiind aplicabile dispozițiile art. 123 alin. (3) din Legea nr. 85/2014, rezilierea contractului pentru considerentul neplății unor datorii anterioare datei de 21.02.2019 *nu este admisibilă*, pentru aceste creanțe reclamantul având exclusiv posibilitatea înscrierii la masa credală a debitoarei, iar, ulterior, în ipoteza în care vor interveni eventuale nerespectări ale contractului în perioada de insolvență, o acțiune în reziliere va fi de competența judecătorului - sindic.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

1. reclamant: Reclamantul consideră că nu este oportună sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 Cod procedură civilă, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile referitoare la dezlegarea modului de interpretare a dispozițiilor art. 123 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

Reclamantul-intimat susține că în privința dosarelor având ca obiect rezilierea unui contract de arendare, acțiunea este întemeiată pe culpa contractuală a arendașului, care nu a respectat obligația de a achita arenda la termenul prevăzut în contract, nu pe dispozițiile art. 123 din Legea 85/2014. Deschiderea stării de insolvență privind SC (...) SA nu a avut nicio înrăurire asupra cauzei acțiunii.

Contractul de arendare nu a fost denunțat nici de proprietar, nici de arendaș, sens în care acesta se consideră menținut. Alineatul 9 al art. 123 prevede că menținerea contractului nu îl va obliga pe administratorul judiciar să facă plățile restante, pentru acestea putând fi formulată cerere de admitere a creanței. Interpretarea acestui articol trebuie realizată fără adăugiri și trebuie să aibă în vedere că odată deschisă procedura de insolvență, toate acțiunile vizând creanțele împotriva averii debitorului sunt suspendate în temeiul art. 75 din Legea 85/2014, prevederea legală aplicându-se exclusiv în privința plăților și modalității de coerciție privind executarea plăților. Conform principiului „unde legea nu distinge, nici noi nu putem distinge” („ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus”), consideră că nu se reglementează o interdicție privind rezilierea unui contract pentru temeiul încălcării obligațiilor contractuale de către debitorul insolubil.

Susținerea recurenței, în sensul că ulterior deschiderii procedurii de insolvență doar judecătorul sindic se poate pronunța cu privire la rezilierea unui contract aflat în derulare nu poate fi primită pentru că este rezultatul unei interpretări eronate a art. 123 din Legea 85/2014.

Prevederile art. 41 alin 5 din Legea 85/2014 statuează că în litigiile care au fost promovate în temeiul dreptului comun, după deschiderea procedurii insolvenței citarea debitorului se va face la sediul acestuia și la sediul administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, sens în care rezultă implicit că dreptul comun nu este exclus în privința unei societăți în insolvență și doar anumite litigii, în mod expres prevăzute, sunt date în competența judecătorului sindic.

2. pârât: S.C (...) S.A (...) nu a transmis un punct de vedere privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 Cod procedură civilă.

Opinia sa referitoare la interpretarea dispozițiilor art. 123 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență este în sensul inadmisibilității acțiunilor în rezilierea contractului, opinie ce rezultă din cuprinsul cererii de recurs.

Astfel pârâta-recurenta consideră că, ulterior deschiderii procedurii de insolvență, doar judecătorul sindic se poate pronunța cu privire la rezilierea contractului și doar pentru neîndeplinirea unor obligații născute ulterior acestui moment.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată :

1. Normele de drept interne ce urmează a fi supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt:

Art. 123 al. 1 și 3 din Legea 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență: ” (1) Contractele în derulare se consideră menținute la data deschiderii procedurii, art. 1.417 din Codul civil nefiind aplicabil. Orice clauze contractuale de desființare a contractelor în derulare, de decădere din beneficiul termenului sau de declarare a exigibilității anticipate pentru motivul deschiderii procedurii sunt nule. Prevederile referitoare la menținerea contractelor în derulare și la nulitatea clauzelor de încetare sau accelerare a obligațiilor nu sunt aplicabile în privința contractelor financiare calificate și a operațiunilor de compensare bilaterală în baza unui contract financiar calificat sau a unui acord de compensare bilaterală. În vederea creșterii la maximum a valorii averii debitorului, într-un termen de prescripție de 3 luni de la data deschiderii procedurii, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar poate să denunțe orice contract, închirierile neexpirate, alte contracte pe termen lung, atât timp cât aceste contracte nu au fost executate în totalitate ori substanțial de către toate părțile implicate. *Administratorul judiciar/Lichidatorul judiciar trebuie să răspundă, în termen de 30 de zile de la primire, notificării contractantului, formulată în primele 3 luni de la deschiderea procedurii*, prin care i se cere să denunțe contractul; în lipsa unui astfel de răspuns, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar nu va mai putea cere executarea contractului, acesta fiind socotit denunțat. Contractul se consideră denunțat:

a) la data expirării unui termen de 30 de zile de la recepționarea solicitării cocontractantului privind denunțarea contractului, dacă administratorul judiciar/lichidatorul judiciar nu răspunde;

b) la data notificării denunțării de către administratorul judiciar/lichidatorul judiciar.

(2) Dacă solicită executarea contractului, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar precizează trimestrial, în cadrul rapoartelor de activitate, dacă debitorul dispune de fondurile bănești necesare achitării contravalorii bunurilor sau prestațiilor furnizate de cocontractant.

(3) Debitorul decade din beneficiul termenului dacă, în primele 3 luni de la data deschiderii procedurii, cocontractantul notifică administratorului judiciar intenția privind denunțarea contractului sau declararea anticipată a exigibilității. Ulterior menținerii contractului, cocontractantul poate solicita rezilierea acestuia pentru culpa debitorului, soluționarea cererii făcându-se de judecătorul-sindic.”

2. Totodată, sunt relevante în cauză și prevederile:

-art. 1516 din Codul Civil: „(1) Creditorul are dreptul la îndeplinirea integrală, exactă și la timp a obligației. (2) Atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația și se afla în întârziere, creditorul poate, la alegerea sa și fără a pierde dreptul la daune-interese, dacă i se cuvin: 1. să ceară sau, după caz, să treacă la executarea silită a obligației; 2. să obțină, dacă obligația este contractuală, rezoluțiunea sau rezilierea contractului ori, după caz, reducerea propriei obligații corelative; ”

-art. 1549 C.civ. alin. 1 ”dacă nu cere executarea silită a obligațiilor contractuale, creditorul are dreptul la rezoluțiunea sau, după caz, rezilierea contractului, precum și la daune-interese, dacă i se cuvin.”

3. Prezentarea jurisprudenței proprii instanței:

Pe rolul Curții de Apel (...) s-au înregistrat până în prezent un număr de peste 500 de cauze în care pârâta este societatea în insolvență (...) SA și au ca obiect rezilierea contractelor de arendare încheiate de această societate.

În ceea ce privește acțiunile formulate anterior intrării societății în procedura insolvenței dispusă prin Sentința civilă nr. (...) pronunțată în data de (...), jurisprudența Curții de Apel (...) a fost unitară în sensul că dispozițiile art. 123 din Legea 85/2014 nu se interpretează în sensul că astfel de acțiuni ar fi inadmisibile. Dimpotrivă, s-a considerat că acestea sunt admisibile, neavând relevanță faptul că ulterior introducerii acestora, recurenta a intrat în procedura insolvenței, având în vedere faptul că problema admisibilității sau inadmisibilității unei cereri de chemare în judecată se apreciază la momentul promovării ei, or, la momentul în care acestea au fost înregistrate, pârâțul nu era în insolvență.

În ceea ce privește acțiunile formulate ulterior intrării societății în procedura insolvenței (fie imediat după intrarea pârâtei în procedura insolvenței, fie mai târziu, în decurs de câteva luni de zile) s-au conturat două opinii.

Într-o primă opinie, s-a considerat că dispozițiile art. 123 se interpretează în sensul că astfel de acțiuni sunt admisibile fiind incidente cauzei dispozițiile de drept comun având în vedere următoarele:

„Reține Curtea că acțiunea de față nu are ca obiect pretenții, ci doar rezilierea pentru neexecutarea obligațiilor contractuale, neexecutare plasată anterior deschiderii procedurii insolvenței debitoarei. Reclamantul are, fără îndoială, posibilitatea de a se înscrie la masa creditorilor cu creanța pe care o pretinde de la pârâtă, ceea ce face ca o acțiune în pretenții cu privire la aceste sume să nu mai poată fi promovată pe calea dreptului comun, însă în speță nu se solicită aceste sume, ci se solicită intervenția instanței de judecată pentru constatarea rezilierii contractului de arendă, pentru nerespectarea unor obligații anterior deschiderii procedurii insolvenței. Articolul 123 din Legea insolvenței prevede :” Contractele în derulare se consideră menținute la data deschiderii procedurii, art. 1.417 din Codul civil nefiind aplicabil. Orice clauze contractuale de desființare a contractelor în derulare, de decădere din beneficiul termenului sau de declarare a exigibilității anticipate pentru motivul deschiderii procedurii sunt nule. În vederea creșterii la maximum a valorii averii debitorului, într-un termen de prescripție de 3 luni de la data deschiderii procedurii, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar poate să denunțe orice contract, închirierile neexpirate, alte contracte pe termen lung, atât timp cât aceste contracte nu au fost executate în totalitate ori substanțial de către toate părțile implicate. Administratorul judiciar/Lichidatorul judiciar trebuie să răspundă, în termen de 30 de zile de la primire, notificării contractantului, formulată în primele 3 luni de la deschiderea procedurii, prin care i se cere să denunțe contractul; în lipsa unui astfel de răspuns, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar nu va mai putea cere executarea contractului, acesta fiind socotit denunțat.”

Așadar, textul se referă la situația contractelor în derulare la momentul deschiderii procedurii insolvenței, apreciată din perspectiva evenimentului deschiderii procedurii insolvenței și la procedura de denunțare a acestor contracte. Textul nu se poate extinde în aplicare și la situația de față, litigiul neavând ca temei deschiderea procedurii insolvenței. A aprecia în mod diferit, înseamnă a îngredi accesul arendatorului la o instanță, pentru verificarea cauzelor de neîndeplinire a obligațiilor contractuale existente la momentul anterior deschiderii procedurii insolvenței. Dacă pentru creanțele aferente perioadei anterioare deschiderii procedurii, arendatorul are la îndemână declarația de creanță și inadmisibilitatea unei acțiuni pe drept comun este permisă, datorită existenței unei alte căi de valorificare, pentru acțiunea în reziliere arendatorul nu mai are altă cale decât acțiunea de față.

O interpretare contrară ar echivala cu susținerea ideii că după data deschiderii procedurii de insolvență partenerii contractuali ai debitorului nu mai pot cere rezoluțiunea sau rezilierea contractelor pentru motive anterioare deschiderii procedurii, având blocat accesul către o instanță de drept comun, care să le analizeze argumentele, ceea ce nu poate fi primit. Aceasta întrucât dreptul de acces la justiție este un drept garantat prin Constituție.” (Decizia (...) dosar (...).

În același sens, s-a statuat și prin decizia (...), pronunțată în dosarul nr. (...).

Într-o a doua opinie, se consideră că se impunea a fi admise criticile privind greșita aplicare a prevederilor art. 123 alin. 1 cu următoarea motivare:

Astfel, în opinia separată din decizia (...) pronunțată în dosarul (...) se arată că: „Potrivit art. 123 alin. 1 din Legea insolvenței nr. 85/2014 *contractele în derulare se consideră menținute la data deschiderii procedurii, art. 1417 din Codul civil nefiind aplicabil*, alin. 3 al aceluiași text de lege prevăzând că *ulterior menținerii contractului, cocontractantul poate solicita rezilierea contractului pentru culpa debitorului, soluționarea cererii făcându-se de judecătorul sindic*.

Textul de lege instituie un regim derogatoriu de la dreptul comun pentru contractele în derulare în care este implicat debitorul în insolvență, stabilind regula că acestea se mențin la data deschiderii procedurii, fiind nule orice clauze contractuale de desființare, de decădere din beneficiul termenului sau de declarare a exigibilității anticipate pentru motivul deschiderii procedurii insolvenței.

Legiuitorul a dat posibilitatea administratorului judiciar de a decide, în termen de 3 luni de la data deschiderii procedurii insolvenței, având în vedere interesele economice ale debitorului, dacă alege să denunțe contractul sau dacă acceptă denunțarea contractului la solicitarea cocontractantului, solicitare ce poate interveni în același interval de timp de 3 luni și care necesită un răspuns al administratorului judiciar în 30 de zile de la comunicare.

Așadar, decizia de denunțare a „contractului în derulare la data deschiderii procedurii insolvenței” este în exclusivitate a administratorului judiciar, legea recunoscând cocontractantului doar dreptul de a cere administratorului judiciar să denunțe contractul, lipsa unui răspuns în termenul de 30 de zile de la data la care denunțarea a fost solicitată de cocontractant operând ca o prezumție de acceptare din parte administratorului judiciar.

Potrivit dispozițiilor art. 123 alin 9 din Legea insolvenței, ulterior menținerii unui contract prevăzând plăți periodice, debitoarea nu poate fi obligată la efectuarea plăților restante pentru perioadele anterioare deschiderii procedurii, pentru astfel de creanțe putând fi formulate cereri de înscrieri în tabloul creditorilor.

La alin. 3 art. 123 legiuitorul a prevăzut în beneficiul cocontractantului debitorului în insolvență dreptul de a solicita *rezilierea contractului pentru culpa debitorului, ulterior menținerii contractului*, deci pentru fapte cuplabile intervenite ori continuate ulterior datei deschiderii procedurii insolvenței.

Procedura de insolvență a debitorului (...) S.A. a fost deschisă prin sentința civilă nr (...) din (...), iar cererea de chemare în judecată a fost înregistrată pe rolul Judecătoriei (...) la (...), reclamantul solicitând rezilierea contractului de arendă pe motiv că debitoarea (...) SA nu a achitat arenda aferentă anului 2018.

Prin urmare, ulterior datei deschiderii procedurii insolvenței pârâtei (...) SA, reclamantul a solicitat rezilierea contractului de arendă, contract cu executare succesivă, în derulare, invocând fapte culpabile ale debitoarei de neexecutare a obligației de plată periodică a arende, anterioare datei deschiderii procedurii insolvenței.

Raportat la prevederile art. 123 alin. 1 și alin. 9 din Legea 85/2014, la momentul investirii instanței de fond, reclamantul nu mai avea posibilitatea de a cere, pe calea dreptului comun, rezilierea contractului de arendă pentru neexecutarea obligației de plată pentru perioada anterioară deschiderii procedurii insolvenței, prevederile art. 123 alin. 1 și 9 din Legea insolvenței fiind, contrar celor reținute de instanța de apel și de recurs în opinie majoritară, pe deplin aplicabile.

O interpretare contrară, în sensul acceptat de instanța de recurs în majoritate, lipsește de conținut dispozițiile art. 123 din Legea specială în discuție, rațiunea legiuitorului fiind aceea de a preîntâmpina situațiile în care debitoarea aflată în insolvență ar fi lipsită de orice posibilitate reală de redresare.

Reclamantul are deschisa calea acțiunii în reziliere a contractului, pentru neexecutarea culpabilă a obligației de plată a arendei pentru perioada ulterioară deschiderii procedurii, cerere ce revine în competența judecătorului sindic, raportat la prevederile art. 123 alin. 3 din Lege.”

În același sens este și opinia separată din Decizia nr. (...) pronunțată în dosarul nr. (...).

Opinia separată este susținută de doctrină. În lucrarea ”Tratat practic de insolvență”, elaborată de Institutul Național pentru Pregătirea Practicienilor în Insolvență”, Editura Hamangiu, 2014, Capitolul X, pag. 553, se arată că ”Exercitarea opțiunii de continuare a contractelor lipsește de sancțiune unele neexecutări anterioare ale debitorului, în sensul că acestea nu pot constitui motive pentru contractant de a refuza prestațiile sau livrările solicitate de administratorul judiciar sau de lichidatorul judiciar. Singura opțiune lăsată la dispoziția contractantului este de a-și declara creanțele neplătite la masa credală, urmând ca satisfacerea acestora să se realizeze în funcție de ordinea de prioritate la care acestea sunt înregistrate. Prin urmare, contractantul nu poate opune debitorului excepția de neexecutare pentru obligații patrimoniale datorate anterior deschiderii procedurii (și care vor forma obiectul unor cereri de admitere a creanței) și nici nu poate continua sau promova o acțiune în rezoluțiune sau reziliere bazată pe astfel de neexecutări din partea acestuia.”

4. Jurisprudența instanțelor: Problematika interpretării art. 123 din Legea specială a insolvenței în sensul inadmisibilității/admisibilității cererilor privind rezilierea contractelor menținute ulterior deschiderii procedurii insolvenței pe motive vizând *nerespectarea de către pârâtul debitor a obligațiilor contractuale, nerespectare a obligațiilor datând din perioada anterioară a deschiderii procedurii insolvenței nu a fost identificată în practica celorlalte Curți de Apel.*

5. prezentarea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale: Nu au fost identificate decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție sau ale Curții Constituționale care să vizeze această chestiune de drept.

6. punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate.

Asupra interpretării dispozițiilor art. 123 al. 1 și 3 din Legea 85/2014, în ceea ce privește admisibilitatea acțiunilor de reziliere a contractelor cu executare succesivă, menținute de administratorul judiciar/lichidatorul judiciar după momentul deschiderii procedurii insolvenței, pentru nerespectarea de către pârâtul debitor a obligațiilor contractuale, nerespectare a obligațiilor datând din perioada anterioară a deschiderii procedurii insolvenței, completul investit cu soluționarea prezentului recurs consideră că art. 123 al. 1 și 3 din Legea 85/2014 nu se poate interpreta în sensul că ar lipsi de sancțiune neexecutările anterioare deschiderii procedurii insolvenței. Promovarea sau continuarea acțiunilor de reziliere bazate pe astfel de neexecutări este așadar admisibilă.

În susținerea acestei opinii, completul observă că art. 123 din Legea 85/2014 stipulează doar faptul că deschiderea procedurii insolvenței nu constituie motiv de desființare a contractelor în derulare, acestea putând fi menținute în continuare, după o procedură anume reglementată, astfel că, în absența unor dispoziții speciale în Legea 85/2014 prin care să se reglementeze interdicția promovării sau continuării acțiunilor în reziliere pentru nerespectarea de către pârâtul debitor a obligațiilor contractuale, nerespectare datând din perioada anterioară a deschiderii procedurii insolvenței, acțiunile trebuie să fie considerate admisibile.

Instanța opinează, de asemenea, că, pentru a se constitui într-un fine de neprimire a unei cereri de chemare în judecată sau pentru a se stopa ca devenită inadmisibilă o acțiune deja promovată la momentul deschiderii procedurii de insolvență a unui debitor, este necesară o reglementare expresă, fiind vorba de o interdicție care are ca finalitate lipsirea unor reclamanți de accesul la o instanță de judecată. În acest sens, spre exemplu, Legea insolvenței nr. 85/2014 a prevăzut expres în articolul 75 că ”de la data deschiderii procedurii se suspendă

de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului”, însă a prevăzut ca remediu că ”valorificarea drepturilor acestora se poate face numai în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererilor de admitere a creanțelor.”

Mai mult, instanța observă că Legea insolvenței nu oprește de la derulare și nu împiedică promovarea împotriva unui debitor în insolvență a unor acțiuni de tipul revendicărilor, constatărilor de nulitate sau anulare acte de proprietate, etc. care își continuă cursul normal pe calea dreptului comun, cât timp nu sunt dublate de acțiuni în pretenții de genul celor supuse suspendării în temeiul art. 75 din Legea nr. 85/2014. Or, acestea au ca finalitate tot diminuarea patrimoniului debitorului și pot, în aceeași teorie, să pericliteze o eventuală redresare a debitorului în insolvență. Cu toate acestea, nici legiuitorul, nici practica și nici doctrina nu au considerat necesar să le oprească din derulare, pentru a nu încălca dreptul de acces la instanță al reclamantilor.

În cazul acțiunii de față, având ca obiect rezilierea contractelor, nu însă și plata arendei restante, împrejurarea că reclamantul se poate înscrie la masa credală pentru debite anterioare deschiderii procedurii de insolvenței nu are nici o înrăurire asupra posibilității acestuia de a se adresa instanței cu acțiune de reziliere a contractului, întrucât cele două acțiuni au finalități diferite și nu se exclud. Reclamantii susțin o neexecutare importantă a obligațiilor de către debitor, săvârșite anterior deschiderii procedurii și promovează cererea în termenul de prescripție. Împrejurarea intrării debitorului în insolvență, dublată, evident, de o imposibilitate de achitare a debitelor restante, nu prezintă relevanță pentru soluționarea unei astfel de acțiuni, pentru că textul Codului civil impune aplicarea sancțiunii, dacă se probează, indiferent de conduita ulterioară a cocontractantului; de altfel, o apreciere juridică a conduitei debitorului, ulterior deschiderii procedurii, față de debitele anterioare, ar presupune tot o analiză de fond.

Mai reține instanța și că, atât timp cât este permisă promovarea unei astfel de acțiuni pentru neexecutări ulterioare deschiderii procedurii insolvenței, care intră în competența judecătorului sindic, nu se justifică a se aprecia că cele care privesc o neexecutare anterioară ar fi inadmisibile, în lipsa unui text expres în acest sens. Art. 123 al. 3 și 9 reglementează situația plăților, precum și posibilitatea ca și ulterior „menținerii contractului”, după deschiderea procedurii, să fie formulată o cerere de reziliere, de competența judecătorului sindic, dar nu stipulează inadmisibilitatea rezilierii contractului de arendă în procedura insolvenței, dacă creanța față de care se invocă neplata este anterioară deschiderii, ci reglementează doar alte ipoteze, ce nu sunt incidente în cauză.

O interpretare contrară ar echivala cu susținerea ideii că, după data deschiderii procedurii de insolvență, partenerii contractuali ai debitorului nu mai pot cere rezoluțiunea sau rezilierea contractelor pentru motive anterioare deschiderii procedurii, având blocat accesul către o instanță care să le analizeze argumentele, ceea ce, în opinia instanței investite cu analiza recursului, nu poate fi primit, fiind contrar principiului fundamental ce garantează accesul la o instanță prevăzut în art. 21 din Constituție și art. 6 CEDO.

Cum legea specială a insolvenței nu reglementează expres interdicția primirii acțiunilor de reziliere pentru nerespectarea de către pârâtul debitor a obligațiilor contractuale, nerespectare a obligațiilor datând din perioada anterioară a deschiderii procedurii insolvenței, opinăm în sensul că astfel de acțiuni sunt admisibile.

DISPUNE:

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea *prevederilor dispozițiilor* art. 123 al. 1 și 3 din Legea 85/2014, în ceea ce privește: *admisibilitatea acțiunilor de reziliere a contractelor*

cu executare succesivă, menținute de administratorul judiciar/lichidatorul judiciar după momentul deschiderii procedurii insolvenței, pentru nerespectarea de către pârâtul debitor a obligațiilor contractuale, nerespectare a obligațiilor datând din perioada anterioară a deschiderii procedurii insolvenței; dacă textul art. 123 din Legea 85/2014, prin expresiile "contractele în derulare se consideră menținute"(al.1) și " Ulterior menținerii contractului, cocontractantul poate solicita rezilierea acestuia pentru culpa debitorului, soluționarea cererii făcându-se de judecătorul-sindic"(al.3 teza finală), precum și prin întreaga modalitate de reglementare, se interpretează în sensul că exercitarea opțiunii de continuare a contractelor lipsește de sancțiune neexecutările anterioare deschiderii procedurii insolvenței, determinând așadar inadmisibilitatea promovării sau continuării acțiunilor de reziliere bazate pe astfel de neexecutări.

Dispune înaintarea Înaltei Curți de Casație și Justiție a prezentei încheieri, la care se atașează și decizii în materie ale Curții de Apel (...).

Dispune suspendarea judecării conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept arătate.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi, (...).

Președinte,
(...)

Judecător,
(...)

Judecător,
(...)

Grefier,
(...)

Red. (...)

Tehnored. (...)

02 exemplare/26.02.2021